

Sausas skrebutis

Iš Bridžrulo išvykome skubiai, nes, praėjus kelioms savaitėms po vestuvių, visi jau būtų pastebėję, kad laukiuosi.

Jaučiausi klaikiai. Buvau girdėjusi moteris kalbant apie rytinį pykinimą, mačiau išblyškusią ponią Kingdon, pageltusią jos odą, kai nešiojo Elizabetę, mano krikštaduktę. Ir pati daugybę rytų praleidau palinkusi virš dubens, kamuojama neįveikiamo šleikštulio, raudojau slegiama sąžinės graužaties ir apgailestavimų. Tuo metu tikėjau pragaru labiau, nei kada nors tikėjau rojumi. Dažnai ir popietės nebūdavo nė kiek lengvesnės, naktimis gulėdavau nesudėdama bluosto, kankinama alkio, nes nuo maisto vimdė. Ar tai reiškė, kad vaikas taip pat serga, miršta, kaip maniausi mirštanti pati? Tai būtų bjaurus likimo pokštas, turint omenyje, kiek rozmarino anksčiau prisiverčiau suvalgyti.

Keturi ar penki mėnesiai, kuriuos privalėjau kaip nors išverti, kol gims kūdikis, atrodė amžinybė. Paties gimdymo nė įsivaizduoti negalėjau. Ponia Kingdon taip ir nepapasakojo, ko tikėtis gimdant. Tikriausiai manė, jog tam dar bus užtektinai laiko, o mes nekląsėme, nes ir pačioms nelabai rūpėjo. Aišku, žinojome, kad skaudės, tačiau kaip stipriai? Kaip susilaužius koją? Žinojome, jog kartais moterys mirė gimdydamos, bet kaip būtent? Greitai ar nusigaluodavo iš lėto? Ir per kokią stebuklą kūdikis prasispraus pro tokią siaurą vietą?

Anė, kaip pati sakė, buvo vyriausia iš vienuolikos vaikų, o tai gerai, nes ji turėjo žinoti, ko nežinojau aš – kaip rūpintis kūdikiu.

Jos tėvas buvo darbininkas, kurį retkarčiais samdydavo ir mano senelis. Ji nemokėjo nei skaityti, nei rašyti, tik šiaip taip suraityti savo vardą, ir buvo nerangi netašyta mergaitė. Atvirai kalbant, laikiau ją nesvarbia.

Tik vyliausi, jog bus diskretiška. Ji turėjo savo kampelį tarnų patalpose, bet vis tiek žinojo kone viską, kaip sekasi sutarti ponui ir poniai Makarturams. Taip pat ir kokiomis aplinkybėmis jie tapo ponu ir ponia Makarturais. Buvau tikra, kad žinojo visas Bridžrulas. Todėl laikiau aukštai iškeltą galvą ir elgiausi su Ane galbūt šalčiau, nei reikėjo, galbūt dėjausi didesne dama, nei iš tiesų buvau.

Iki tos dienos, kai ji pasirodė su nusvilusiais plaukais vienoje pusėje ir blizgančia raudona ausimi.

– Ak, Ane, – tariau, – kas tau nutiko?

– Man į ausį įskrido kandis, ponia, – paaiškino ji. – Vedė mane iš proto krutėdama ten, viduje, todėl pasiėmiau žvakę ir prikišau prie ausies. Matot, tikėjausi, kad ją išvilios šviesa.

Ji žiūrėjo į mane skersomis, prikandusi lūpą, tikriausiai bijojo, kad išbarsiu, bet, įsivaizduodama šią rimtą mergaitę su žvake prie ausies, aš pirmą kartą per daugelį savaičių užsikvatojau.

– Ak tu, gudragalve kvailute, – tariau.

Daviau jai gydomojo tepalo ausiai pasitepti ir mintyse padėkojau poniai Kingdon, išrinkusiai man mergaitę, kurios nieko gera nežadanti išorė slėpė toki, kad ir neįprastą, praktiškumą.

Gyvenau nelabai toli nuo Bridžrulo ir Bridės, tačiau, jauna-vedžiams ponams Makarturams skolintu dviračiu vežimaičiu išvažiuodama iš bažnyčios, žinojau, kad užsidaro langinės tarp manęs ir pasaulio. Retkarčiais su Bride apsikeisdavome laiškeliais, bet abi rašėme santūriai, nes supratome, kad bet kas vikariato svetainėje gali juos perskaityti. Ak, kaip ilgėjausi mūsų slaptų kuždesių aukštoje bendroje lovoje! Popieriuje mūsų draugystė susitraukė iki mano gyvenimo kareivinėse aprašymų ir aptakių žinių iš jos apie bendrus pažįstamus. Čia

buvo kapitono Spenserio žmona, kurios gyvenamosios patalpos Holsverdžio kareivinėse buvo pakankamai didelės, kad jose dvi ar trys damos tilptų drauge išgerti arbatos. Šios kelios moterys ir tapo mano bendruomene. Ponia Spenser buvo daili, mažutė, bet kaulėta ir visa drebbanti kaip kurtas, tarsi jos vyras, – toks apkūnus, jog vaikščiodavo atsilošęs ant kulnų, kad paneštų savo pilvą, – būtų išsiurbęs visą pačios gyvastį. Jos draugė ponia Bortvik, kapitono Bortviko žmona, buvo pasitikinti saviimi, elegantiška vyresnė moteris, įpratusi kilstelėti aukštyrų lūpų krašteliu, – stengėsi atrodyti linksma, nors, kaip supratau, dažniausiai tai neatspindėdavo jos tikrųjų jausmų.

Jiedvi buvo pažįstamos, kartu geriančios arbatą, o ne tikros draugės. Kareivinės – ne kaimas. Čia nebuvo nieko patvaraus, niekas neturėjo nei praeities, nei ateities. Vis dėlto šios moterys buvo geros man, neišmanėlei. Sausas skrebutis nuo rytinio pykinimo, patarė jos. Sausas skrebutis ir arbata su daug cukraus. Kramsojau skrebutį, gėriau arbatą. Šleikštulys nenuslūgo, nė truputėlio, bet guodė mintis, kad pasaulyje yra žmonių, kuriems bent kiek rūpiu.

Ką nors švelnaus

Ne taip, kaip ponui Makarturui. Sykį nugirdau, kaip jis gyrėsi kitiems savo protinga žmona, rašančia gražius laiškus, skaitančia serą Tomą Brauną ir Titą Livijų – žinoma, jo kūrinių vertimus. Bet su manimi jis niekada nekalbėjo šiltai, niekada nedovanojo man dalelės savęs. Daugiau nebuvo rankos ant širdies, pamėgdžiojimų, kuriais mane linksmino mergindamas. Nieko neliko. Tai buvo naudinga anksčiau, o dabar ne.

Na taip, jis elgėsi mandagiai, niekada ant manęs nešaukdavo ir, žinoma, niekada man nesudavė. Žinojau, kad turiu būti už tai dėkinga. Tačiau tai buvo formalių mandagybių vyras. Klausydavosi, kai su juo kalbėdavau, bet be susidomėjimo, tarsi būčiau nepažįstamas žmogus, kurio jam nebūtina pažinti. Atsakydavo man, tačiau atmestinai ir abejingai. Tikrai nebuvo taip, kad jis manęs nemėgtų ar kaltintų dėl padėties, kurion patekome. Tiesiog buvo aklas man kaip asmenybei.

Ar būtų buvę geriau pakeltas balsas, pakelta ranka? Gink Dieve, ne. Bet nesitikėjau, kad žmogus gali būti toks vienišas, dalydamasis ta nedidele erdve su kita siela.

Troškau išgirsti iš jo ką nors švelnaus, gal net griežtesnį žodį, jei tai būtų vienintelis būdas mudviem bent šiek tiek suartėti. Nuo pat pradžių pažadėjau sau niekada jo nieko nemaldauti. Nenorėjau, kad mane kas nors užjaustų. Vargšėlė išblyškusi, sulysusi, nelaiminga moteris – tikrai buvau verta užuojautos. Tačiau ką laimėsi maldaudamas, jei tai, ko geidi, neduodama laisva valia?

Vis dėlto vieną rytą žodžiai patys išsprūdo man iš burnos.

– Pone Makarturai, – tariau, – ar galite pasakyti man ką nors švelnaus?

Suirzau, savo balse išgirdusi pyktį ir maldaujamą gaidelę.

Jis nustebęs atsigrėžė nuo židinio ir pažvelgė tiesiai į mane. Pagalvojau, kad reikėjo anksčiau pasakyti tai, ką jaučiu. Pagaliau jis mane išgirdo, pagaliau atsilieps.

– Mano mieloji žmona, – tarė, – mano švelnūs jausmai jums turėtų būti akivaizdūs daugybėje aiškių ir neabejotinų mano poelgių, todėl viešas jų išreiškimas žodžiais būtų tiesiog absurdiškas!

Jis šypsojosi sau, gėrėjosi savo loginėmis konstrukcijomis.

– Man nebūtina garsiai sakyti, kad esu dėkingas ir patenkintas jūsų elgesiu, – toliau dėstė, tarsi būtų iš anksto tai surepetavęs. – Juk ir pati sąmoningai suvokiate, jog tiesiog neįmanoma, kad toks pavyzdinis jūsų gerumas nepadarytų atitinkamo įspūdžio,

turėtumėte suprasti, jog taip ir yra, be jokių papildomų įtikinėjimų.

Mano dvasia susigūžė nuo šių įmantrybių, davusių žmonai tai, ko ji prašė, tuo pat metu nepasiūlant nė vieno švelnaus žodelio. *Prašau tavęs duonos, o tu man duodi akmenį.* Dabar supratau, ką tai reiškia. Ne tik kad negali valgyti to, ką tau davė, bet ir tai, kad gautas dalykas panėšėja į tau reikiamą, galima jį laikyti šio pakaitalu, ir tai daug žiauresnis pasišaipymas nei tiesus atsakymas.

Buvau pernelyg išdidi, kad dar kada nors prašyčiau iš jo švelnaus žodelio.

Gyvuliška dvasia

Ponas Makarturas buvo įkyrus vyras su pertekliumi gyvuliškos dvasios, kuri reiškė, kad kiekvieną vakarą mane kutedavo jo pirštų prisilietimai, o juos lydėdavo visa kita, kas eina po to. Rytais taip pat, nes ponui Makarturui patiko rytinis glėbys. Na, tiesą sakant, ir glėbys vidury dienos, jei tik aplinkybės leisdavo.

Man tas veiksmas būdavo ne ką malonesnis nei ėringoms avims laukuose. Ir svarbu buvo ne pats veiksmas. Iš mūsų bendrų naktų su Bride žinojau, koks saldus malonumas tai gali būti. Malonumo trūkumas su ponu Makarturu nebuvo susijęs su įvairių mūsų kūnų dalių susijungimu. Visą džiaugsmą užtemdydavo suvokimas, kad aš, Elizabetė Vyl, kaip vis dar save vadinau, buvau ne ką svarbesnė savo vyrui nei bet kuri avis avinui. Lova girgždėdavo ne dėl pačios Elizabetės

Vyl, o dėl paprasčiausio alkio, kurį jis nuolat siekdavo numalšinti. Buvau tik priemonė trumpam pasitenkinimui pasiekti.

Tačiau tie veiksmai buvo jo santuokinė teisė, ir ponas Makarturas niekada neatsisakydavo teisių, kurios jam priklausė. Kaip žmona, įkliuvusi į santuokos saitus, buvau tik savo kūno nuomininkė. Jei šeimininkas prieina prie durų, privalau jį išleisti.

Kitos moterys dažnai pasiligodavo, tai patvirtindavo ir neslūgstantis rytinis pykinimas, tačiau leisti dienas ant sofos būdavo labai nuobodu, negalėjau gyventi tiesiog stebėdama, kaip pro langą prasiskverbęs saulės spindulys slenka grindimis, laukdama vakaro. Bet kuriuo atveju pono Makarturo neatgrasydavo ir mano tylūs nusiskundimai dėl galvos skausmo.

– Patepsiu tau smilkinius kamparu, – pasisiūlydavo. – Pats patikimiausias vaistas.

Jis atsikeldavo ir lempos šviesoje atsisėdęs ant lovos krašto atsainiai trindavo tuo bjauriu skysčiu man kaktą, kol galiausiai nukreipdavo dėmesį į kitas mano kūno dalis šiek tiek piečiau.

Retkarčiais tie reikalai būdavo daug blogesni nei kitomis naktimis, vos išsverdavau skausmą ir pažeminimą. Garsiai prieštaraudavau, žodžio *Ne!* niekaip nesumaišysi su kuo nors kitu, tačiau tokiomis akimirkomis ponas Makarturas tapdavo kurčias kaip bet kuris pasiutęs šuo. Ryte negalėdavau žiūrėti į jį – vyrą, sukėlusį tokias kančias savo žmonai.

Skaičių nauda

Ponia Spenser atrodė tokia įsitempusi, jog galėjo bet kada pratrūkti, o vieną dieną geriant arbatą, taip ir nutiko.

– Vyrų yra bjaurūs gyvuliai, – iškošė ji ir taip trinkelėjo puodelį ant lėkštutės, kad pamaniau, jog ši suskils.

Jos veidas išsikreipė į grimasą ir sekundę jos daili galva tapo panaši į klykiančią kaukolę. Visos tylėjo, tik vos pastebimai krustelėjo ponios Bortvik lūpų kraštelis. Tylai užsitęsęs, numaniau, kad kiekviena mūsų slapta įsivaizduoja savo vyrą, santuokinės lovos tamsoje tampantį gyvuliu.

Tada poniaspenser lyg niekur nieko palietė arbatinį ir pranešė, kad jis dar šiltas, galima išgerti dar po puodelį, paskambino varpeliu, prašydama daugiau pieno, ir popietė tęsėsi. Šypsodamasi ir vėl graži kaip visada ištiesė man puodelį su šviežia arbatą. Ar man tik pasivaideno jos anksčiau ištarti žodžiai, ar neteisingai juos supratau?

Su poniaspenser grįždamos į savo kambarius, nė viena neužsiminėme apie ponios Spenser protrūkį. Niekada nesikalbėdavome apie gyvenimą už uždarytų durų, bet dabar poniaspenser prabilo apie savo vyrą Džordžą tokiais žodžiais, jog supratau, kad ji santuokinėje lovoje nejaučia jokio malonumo. Ramiai tarėsi vienuolė žingsniuodama šalia manęs, poniaspenser kalbėjo toliau. Pasirodo, buvo toks džentelmenas, ne jos vyras, su kuriuo ji patyrusi nemažai smagumo.

– Taip, mano miela poniaspenser Makartur, – tarė. – Tikiuosi per daug jūsų neapstulbinau.

Ji skersomis dirstelėjo į mane.

– Žinoma, esu įsipareigojusi ir brangiajam Džordžui. Kartą per mėnesį man atrodo apdairu.

Apdairu? Susimąsčiau ir staiga supratau, ką ji turi galvoje. Įkypai pažvelgiau, bet ji buvo tokia abejingai graži ir puikios laikysenos, kad pamaniau suklydusi.

– O taip, – patvirtino ponja Bortvik. – Supratau, mieloji, kad būna lengviau, kai mintyse išlaikai tam tikrą ritmą ar ką nors panašaus. Yra keli dalykai, kurie man ypač padeda.

Staiga gražiu stipriu kontraltu ji uždainavo: *Mergaitės ir berniukai, ateikite pažaisti, ryškiai kaip dieną šviečia mėnesiena.*

– Galėčiau tai rekomenduoti ir jums, ponja Makartur, – tarė ji, – tam ypatingam metui. Labai padeda ir skaičiavimas. Su brangiuoju Džordžu niekada neteko suskaičiuoti daugiau kaip iki keturiasdešimt penkių.

Kažkur už mūsų lango gyveno paukštelis, daugybę ankstyvų rytmečių gulėjau lovoje, klausiausi jo čiulbėjimo, nuolat kartojamos trumpos gaidos. *Da da, di di di, da da!* Graži giesmelė, bet visada vienoda. Mintyse regėjau paukštį, tupintį tarp tamsių lapų, priešaušrio vėjelio šiaušiamomis plunksnomis, įstrigusį tame pačiame liūdname ritme. *Da da, di di di, da da!* Gal jis būtų norėjęs papasakoti, ką jaučia būdamas gyvas tokią ankstyvą valandą, prieš saulei pakylant ir vėl prasidedant gyvenimui, tačiau mokėjo tik tą vieną frazę. Įsivaizdavau, kaip jis rauda iš susierzinimo, praveria snapelį išlieti viskam, ką žino, bet ir vėl išgirsta tą pačią parodiją to, kas susikaupė širdyje.

Ambicijos

Ponas Makarturas buvo žmogus, siekiantis galios ir pripažinimo. Viską darė skatinamas ambicijų. Aš vis tiek neturėjau tikrų namų, o Gibraltaras buvo ne blogesnė vieta už kitas, todėl buvau pasiruošusi gyvenimui ten, bet perspektyva žygiuoti aplink tvirtovės pylimus mano vyrui atrodė visiška nesėkmė. Tik bukagalvis nuolankiai sutiktų važiuoti ten, kur jį siunčia pulkas. 68-ajame pulke nesulauksi paaugstinimo, nebent kiltų karas. Jame ir taip per daug jaunesniųjų karininkų, kurie galėjo viltis pakilti pareigose tik tuo atveju, jei susirgs kas nors iš vyresniųjų. Jis karščiausi dėl tokių menkų galimybių ir kūrė planus prasiveržti.

Parduosias savo karininko laipsnį – jis vertas keturių šimtų svarų! Parduos ir imsis advokatūros! Juk yra perskaitęs visas knygas, žino įstatymus ne prasčiau už bet kurį teisininką. Pasiškelbs advokatu, ir netrukus žmonės jau plėšysis maldaudami, kad Džonas Makarturas jiems atstovautų!

Visa tai dėstydamas man, vaikštinėjo pirmyn atgal po kambarį. Židinyje skaisčiau sužibus žarijoms, jo veidą nutvieskė šviesa, išryškinusi raupų paliktus randus, jo akys gobšiai sužioravo nuo įsitikinimo savo šlovinga ateitimi.

– Džonas Makarturas iš Linkolno juridinės korporacijos, – tarė jis. – Argi ne puikiai skamba?

– O kaipgi, – pritariau. – Skamba didingai.

Nors ir buvau naivi kaimo moteris, abejočiau, ar gali būti taip paprasta, bet nenorėjau šliūkštelėti šalto vandens ant jo karštų

įsitikinimų. Geriau tegul tai padaro pasaulis, ne žmona. O galbūt tai įmanoma. Akimirką leidau sau pagalvoti, kad Linkolno juridinė korporacija būtų daug maloniau už Gibraltarą.

Tačiau po savaitės šnekos apie Linkolno korporaciją baigėsi. Dabar jis ketino pasikalbėti su vienu tėvo pažįstamu džentelmenu, kuris padės jam gauti pareigas Kariuomenės aprūpinimo ginklais valdyboje Portsmute. Tai bus pelninga vieta, pats geriausias dalykas pasaulyje!

– O kaip advokatūra, pone Makarturai?

Nenorėjau jo erzinti, paprasčiausiai mano gyvenimas buvo tiesiogiai susijęs su jo.

– Ak, neverskite manęs laikytis kiekvieno ištarto žodžio, – atkirto jis. – Jūsų erudicija labai plati, žmona, bet apie žemiškus reikalus menkai nusimanote ir negalite man patarinėti.

– Pone Makarturai, aš nieku gyvu neketinu jūsų mokyti, – atsakiau. – Kadangi mūsų likimai sujungti, noriu tik sužinoti, koks gali būti maniškis!

– Ačiū, kad priminėte, – tarė jis. – Būtent mūsų *sujungtus likimus*, – ištare tai šiek tiek pašaipiai, – aš visa savo esybe stengiuosi pagerinti!

Jis spoksojo į mane stebėdamas, kaip mėginu suvokti, kas ką tik nutiko: kai kas paprasta per pusę minutės pokalbio taip susipainiojo, kad jau negalėjai išraižyti.

Šlakelis tiesos

Didingi planai ponui Makarturui buvo tokie pat būtini kaip maistas ir gėrimas. Kiekvienas jų perdarydavo pasaulį pagal jo

įsitikinimus. Jis taip pat pasikeisdavo, pavirsdavo dar šlovingesniu nei anksčiau, taigi du Džonai Makarturai bėgo greta vienas kito kaip pora puikiai susiderinusių karietos žirgų: panašūs, bet ne tokie patys, artimi, tačiau niekada nesusijungiantys.

Jis pasikalbės su broliu, kuris mokykloje draugavo su Evanu Nepianu, dabar tapusiu svarbiu vyriausybės veikėju. Pasikalbės su sero Džozefo Bankso artimo draugo pusbroliu, padėsiančiu jam tapti kurio nors iš Lordų rūmų narių sekretoriumi. Jis parašys žmogui, su kuriuo susipažino per kapitoną Moriartį, ir paprašys, kad šis parašytų savo svainiui, užimančiam aukštas pareigas Rūmuose.

Rūmuose! Išleidau garsą, labai panašų į prunkstelėjimą, kurį, prispaudusi prie lūpų nosinę, skubiai pridengiau kostelėjimu, bet ponas Makarturas nieko nepastebėjo.

Tik pirmiausia reikėjo parduoti savo karininko laipsnį, tačiau buki, riboto intelekto, nelanksčių pažiūrų vyrai, priimančys tokius sprendimus, nesutiko. Jų požiūriu, jie jaunesniajam leitenantui Makarturui davė postą tikrojoje karo tarnyboje ir visą atlyginimą ne tam, kad jis, palikęs savo pareigas išvyktų.

Taigi ir toliau gyvenome Holsverdžio kareivinėse, kuriose tarpo intrigos ir priešiškas, nuolat mainėsi kariškių ištikimybės: tiesiog čia buvo per daug vyrų, neturinčių kuo užsiimti ir nirštančių dėl veltui bėgančio gyvenimo. Vien apkalbos, gandai, įžeidimai ir blogi ketinimai.

Anė per kitus tarnus greičiau už mane sužinodavo paskalas. Supratau, apsimesdama, jog netikiu jos žodžiais, paskatinsiu dar daugiau papasakoti. Iš pradžių Anę baugino viskas, ką išgirdavo, bet po kelių savaičių, užtektinai prisiklausiusi suksylančių ir nuslūgstančių audrų, pradėjo mėgautis jomis kaip kariškių spektakliu specialiai tarnams palinksminti.

Dėjausi abejingesnė, nei iš tiesų buvau, nes žinojau, kad dauguma jos papasakotų dalykų veikiausiai tiesa. Taip pat žinojau, jog prie visų tų nedidelių bjaurių vaidų nagus būdavo prikišęs ponas Makarturas. Jis dažnai rašydavo pasipiktinimo

kupinus laiškus, prikaišiodamas teisinės lotynų kalbos žodžių, skūsdamas kurį nors karininką, o labiausiai mėgo išradingas interpretacijas, kurias pateikdavo kaip nesugriaunamą įrodymą, nors visiškai priešingą tiesai. Ak, kaip jam patiko įstatymų ir taisyklių spragos!

Jis ypač mėgavosi, kaip pats sakė, ilgu žaidimu. Greita pergalė nieko verta. Reikėjo ypatingo sumanumo – tiksliau, tik jam būdingo gudrumo – iš pažiūros visai nepavojingam veiksmui sukelti, tada dar vienam, lygiai tokiam pat nekaltam, ir leisti jiems grumdytis tarpusavyje, kad auka būtų suėsta gyva, nė nesupratusi, kas nutiko.

Kartą girdėjau poną Makarturą giriantis, esą jis dar nė karto nesusikirto norėdamas sužlugdyti žmogų, kuris jam pasidarė kunktus. Tai pasakęs šaižiai nusijuokė gėrėdamasis savimi.

Jo geriausias ginklas buvo puikiai suplanuotas pramanas su šlakeliu ar dviem šlakeliais tiesos, suteikęs visai apgaulei patikimumo šydą. Man buvo gaila jo priešų, bejėgių prieš tokias niekšybes. Kai auka išgirsdavo, kas apie ją kalbama, gandai jau būdavo plačiai pasklidę. Prieštarauk kiek nori, vis tiek visi labiausiai tikės pirmąją istoriją.

Pono Makarturo niekaip nebūtum galėjęs pričiuoti. Vieną dieną ponia Bortvik pasidomėjo mūsų vestuvių data ir paklausė, kada tiksliai turėtų gimti kūdikis. Šias dvi datas sudėjęs, galėtum atsidurti neįtikiojame padėtyje, bet jis atsakė kaip tikras džentelmenas, taip sklandžiai, kad nebeliko jokių abejonių.

– Ak, mes labai nekantravome, – tarė ir draugiškai sukiško. – Mudu jau buvome neoficialiai susitarę. Tada tapome draugų vaiko krikštatėviais ir, suprantat, mūsų švelnūs jausmai vienas kitam paėmė viršų. Tiesa, brangioji?

– Taip, – patvirtinau ir mėginau nusišypsoti. – Taip ir buvo, pone.

Štai ir šlakelis tiesos. Taip, aš buvau Elizabetės Kingdon krikštamotė. Pramanas, kad jis buvo krikštatėvis, jaustas visiškai nepastebimai, kaip pakankamai pagrįsta prielaida. Kas gi

varginsis tai patikrinti? Net jei koks nors tyrėjas ar tyrėja ateityje mėgins ieškoti įrodymų, neras jokio tai patvirtinančio arba paneigiančio dokumento, tik šį popieriaus lapą, kuriame rašau tiesą, kad ją sužinotumėte.

Dvikovos

Nuolatos atrodė, kad kiekvieną savaitę vyko kokia nors dramatiška dvikova. Jei pistoletai nors retkarčiais būtų pataikę į tikslą, Jo Didenybės pajėgos būtų liūdnai sumenkusios. Tačiau, kad ir kaip keista, niekas, kiek man žinoma, nebuvo rimtai nukentėjęs tokiuose reikaluose.

Ponia Bortvik, kurios Džordžas, matyt, dalyvavo vienoje ar keliose dvikovose, paaiškino, jog sekundantų pareiga buvo pasirūpinti, kad niekas nepražūtų. Kartu, stebėdami vienas kitą, jie vienodai užtaisydavo pistoletus, kad šie užsikirstų ir neiššautų arba iššautų į orą. Jie turėjo prižiūrėti, kad dvikova būtų sąžininga, bet ne mirtina. Ankstyvą dvikovos rytmetį pakako įtikinamo šūvio garso, kuris išbaidė visus paukščius iš medžių, ir įtikinamo dūmų debesies, nusklendusio pievomis. Triukšmas, dūmai ir kvapas, didžiulis subruzdimas, sekundantai su matavimo virve, gydytojas, nešinas vaistų krepšiu, – visa tai patenkino išdidumą ir numalšino pyktį.

Kaip ir kiti kariškiai, ponas Makarturas visada buvo pasipiktinęs dėl kokios nors skriaudos ar įžeidimo, užsiliepsnodavo dėl menkausio pažeidimo to, ką laikė savo teisėmis. Džentelmena nuo kitų skyrė sudėtingas ribų rinkinys, ir ponas Makarturas budriai jas sergėjo, ieškojo bent mažiausio nukrypimo.